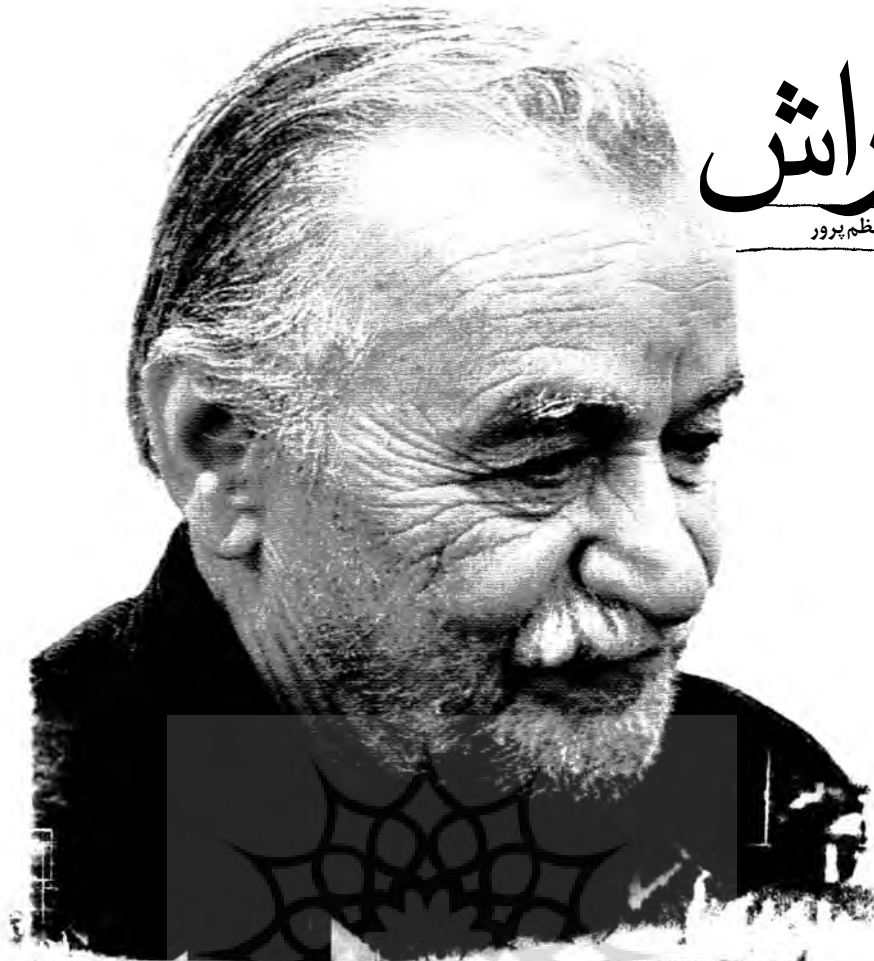

قلمتراش

استاد ابوالفضل نظم پرور

از من بگیر عبرت و کسب هنر مکن
با خویشتن عداوت هفت آسمان مخواه

در ساختن تیغه که مهم‌ترین و حساس‌ترین بخش آن است، باید دقت کرد که پس از حرارت آن در کوره و چکش کاری، با روغن موتور آب داده شود. به اصطلاح باید عبار کرد تا متعادل شود، زیرا اگر آب زیادی داده شود، تیغه‌ی چاقو در اندک زمانی «لب‌پر» و به صورت اره درمی‌آید و اگر آب کم داده شود، حالت فنریت تیغه و قابلیت تیز شدن آن کاهش یافته و ممکن است که لبه‌ی چاقو خم شود. پس از آب دادن فولاد، با سنگ سمباده ناهمواری‌های فولاد را از میان می‌برند و سپس با سنگ تیزکن معروف به سنگ رومی، آن را تیز و با مایعی معروف

ابوالفضل نظم پرور در سال ۱۳۰۵ در زنجان چشم به جهان گشود. از بیست سالگی صنعت چاقوسازی را نزد استاد فتحعلی زنجانی آموخت و در مدت دو سال در این فن استاد شد. در بیست و پنج سالگی به تهران مهاجرت کرد و نخستین قلمتراش سفارشی را برای مرحوم کیمیا قلم ساخت. همین قلمتراش که با کیفیت بسیار خوبی تهیه شده بود، به شهرت وی انجامید و سبب شد هنرمندان خوشنویس از دورترین شهرهای

ایران، به وی مراجعه کنند. در اندک مدتی شهرت او به جایی رسید که از کشورهای چون مصر، عراق و ترکیه، سفارش قلمتراش‌هایی از یک تا هشت تیغه می‌پذیرفت.

وی برخلاف دیگر قلمتراش‌سازان که برای ساختن تیغه از شاه فنر اتومبیل و یا فولادهای مشابه آن استفاده می‌کنند، از سوهان‌های نیکلسون و ماه نشان ساخت سوئد استفاده می‌کند. طراحی نقوش ابداعی در باربند قلمتراش‌ها مانند: سر طوطی، ماهی، عقاب و کبوتر، نیز زینت پشت تیغه‌ها، ظرافت دم قلمتراش و انتخاب و به کارگیری ماهرانه از موادی چون طلا، نقره، استیل، ورشو، صدف، عاج و شاخ گوزن در دسته‌ی قلمتراش‌ها، نشان از درک بصری و نگرش عمیق هنری این هنرمند دارد.

به واکس آلمانی، آن را صیقل داده و براق می‌کنند. نفاست قلمتراش‌های ساخت نظم‌پرور طوری است که دیگر جنبه‌ی کاربردی آن نزد خوشنویسان کمتر شده و بیشتر مجموعه‌داران و موزه‌ها، تمایل به جمع‌آوری و نگهداری این آثار دارند. با وجود خواستاران فراوان و عدم توانایی استاد در سال‌های اخیر در ساخت قلمتراش و طی دوره‌ی بازنشستگی متأسفانه به این استاد هنرهای سنتی و یاریگر هنر خوشنویسی توجه درخور نشده است. وی هم‌اکنون نیز در شهر کرج زمزمه‌گر این بیت است:

از من بگیر عبرت و کسب هنر مکن
با خویشتن عداوت هفت آسمان مخواه